

עניין: אשתו כגופו

בית האוצר מערכת א-ש

ברל (רז) אשתו כגופו. יש להסתפק אי אומרי' ג"כ לייסוף דבעלה כגופה וע' תוס' כתובות (דף ב' ע"ב) דה' מליא דרק באשה לגבי בעל אומרי' כסתמיה שדכו ולא לייסוף משום דהאשה היא שדה של הבעל ואין הבעל שדה שלה ע"ש וא"כ הי' דרק אשתו כגופה אללו ונחשבה גופו אבל אין הוא נחשב גופה וע' מנחות (דף ל"ג

וע"ז גם' אור החיים עה"ת ויקרא פרשה כ' פסוק ט' שז' וז"ל שהרי בן מת לזר שנגע בכבוד אביו או בכבוד אמו ואין אנו אומרים והרי אין כל הבן של האב או של האם להמית בשבילם וא"ת גם על זה דין אנכי למה יהי' המשפט הזה לזה גמר אומר אביו ואמו קלל פי' כי כשקלל אביו מקלל גם אמו וכן לייסוף והטעם לזר שהאב והאם הם גוף אחד כמאמרם ז"ל אשתו כגופו עכ"ל נראה שהבין ז"ל בפשיטות דהא דאשתו כגופו ה"ה דבעלה כגופה ופניהם יחד לגוף אחד יתשבו [וכמובא להדיא מלשון ז"ל וגם מנוף הכוונה דא"כ ה' ראוי דרק במקלל אס' יומשב במקלל את האב משא"ל דאשתו כגופו אבל מקלל אב לא ה' ראוי שיושב מקלל אס' כיון שאין בעלה כגופה וכמובן] :

ודגה ראיתי עוד גם' עין חיים שער דחשי' אבי"ע פרק כ' שז' שם כתוב דכדיו וז"ל ובה חבין מאח"ל אשתו כגופו דח' כי הכריזה אשת האלילות היא שהרי הם ח"ב וכנ"ל ואפ"י שיש ג"כ נשמות בכריזה נקרא גופות בערך נשמות דאלילות כי כמו שהאשה מקבלת מבעלה כן הגוף מקבל מהאשה עכ"ל הקדוש ונראה מדבריו ז"ל דהא דאומרי' אשתו כגופו אין הטובה דהבעל והאשה לגוף אחד יומשבו רק הטובה דהבעל הוא בחי' נשמה והאשה היא בחי' הגוף של הנשמה עש"ה שזה תוכנה מדבריו ז"ל שם וא"כ ממילא לפי' רק אשתו כגופו אבל אין בעלה כגופה שא"ל שיתושב האשה נפש והבעל גוף שלה כי האשה פתחה במדרגה מן הבעל ומקבלת ממנו ומשום זה הוא בחי' הנפש והוא בחי' הגוף שלו וכמובן ומשא"ל זה כיט גם תכתי המחקר את העומד בנקבה והאורה בזכר וכדע' ובא"ת רק להעיר :

תוס' כתובות ב :

מציא אמרה ליה נסתחפה שדהו. ואינו יכול לטעון דלדרכה מולה גרם דכיון דלא מיפקדה אפריה ורביה לא מיעשא כדאמרין בהבא על יבמתו (יבמות דף סד:) ועוד דהאשה היא שדה של הבעל ואין הבעל שדה שלה^(א) : **לפיכך** ח"ה הוא אינו

אור החיים ויקרא כ, ט
ומעתה יאמר אדם והלא גם הבן אינו כולו של האב, כאומרם ז"ל (נדה נא.) שהאב והאם הם שותפין באדם הלזון מהאב והאודם מהאם, ואם כן מזה הטעם עצמו לא יתחייב האב על הבן מלד חלק האם, לזה אמר הכתוב אחר זההרת ועונש מעביר בניו למולך כי איש איש אשר יקלל וגו' מות יומת, ודקדק לומר את אביו ואת אמו, פירוש זה בפני עצמו, או זה בפני עצמו, כמו שדקדקו בחזרת כהנים בפסוק זה עצמו מיוז על כל אחד משניהם, הרי שהבן מת לזר שנגע באביו או בכבוד אמו, ואין אנו אומרים והרי אין כל הבן של האב או של האם להמיתו בשבילם :

ואם תאמר גם על זה דין אנכי למה יהיה המשפט הזה, לזה גמר אומר אביו ואמו קלל, פירוש כי כשקלל אביו מקלל גם אמו עמו, וכן לייסוף, והטעם לזר שהאב והאם הם גוף אחד, כמאמרם ז"ל (מנחות נא:) אשתו כגופו, וכפי זה בין הנעשה לאחד מהם, או הנעשה מאחד מהם, לבניהם, יחשב לשניהם יחד, ולזה תמלא (שם נב:) שיעניש ה' לאיש להמית אשתו דכתיב (משלי כב כז) למה יקח משכנך מתחתיד :

מהר"ל תפארת ישראל פל"ו

התחתון, ולפיכך לא תרצח הוא ראש חמשה דברות אחרונות אחר חמשה דברות הראשונות שהם מדברים בעלה, והחוטא בזה הוא חוטא בעצם מדרגת העלול שנברא בצלם אלהים. ואח"כ לא תנאף ואין החטא הזה במדרגת עצם העלול, אבל הוא חוטא בדבר שהוא השלמת האדם שהוא העלול, כי האשה היא עור כנגדו והרי היא השלמת האדם, וכמו שדבור לא תרצח הוא מאבד עצם האדם שהוא העלול, כך לא תנאף מאבד דבר שהוא השלמת האדם שהוא העלול נחשב כגופו היא אשתו ולפיכך לא תנאף אחר לא תרצח, ודבר ידוע כי הנקבה היא הנכנסת בגדר האדם דכתיב (בראשית ב') זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם, הרי כי הזכר והנקבה ביחד נקרא אדם וכמו שאמרו ז"ל בפ' הבא על יבמתו (יבמות ס"ג ע"א) כל ישראל שאין לו אשה לא נקרא אדם שנאמר זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם, ולכך העובר על לא תנאף הרי הוא מאבד ממנו דבר שהוא מגיע אל אנושיותו, ומעתה ראוי שיהיה לא תנאף אחר לא תרצח, כי העובר על לא תרצח הוא חוטא בעצם האדם ומעלתו הוא צלם אלהים, והחוטא בדבור לא תנאף הוא חוטא במדרגת דבר שהוא השלמת האדם נכנס בגדר האדם. ואחר